

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ เพื่อศึกษาการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียน ในด้านการบริหารงานวิชาการที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนภาษาไทย และศึกษาการปฏิบัติงานของครูผู้สอนเกี่ยวกับการจัดการสอนภาษาไทย โดยผู้วิจัยมีวิธีดำเนินการวิจัยดังนี้

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ขั้นเตรียมการ

1.1 ศึกษาสถิติการประเมินคุณภาพนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ตั้งแต่ พ.ศ.2527 ถึง พ.ศ.2530 เพื่อใช้เป็นข้อมูลเบื้องต้นในการทำวิจัย

1.2 ศึกษาเอกสารรายงานการประเมินคุณภาพนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตั้งแต่ปีการศึกษา 2527 ถึงปีการศึกษา 2530 ของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดขอนแก่น เพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับกลุ่มตัวอย่าง

1.3 ศึกษาและรวบรวมความรู้จากหนังสือ เอกสาร วารสาร งานวิจัย วิทยานิพนธ์ ที่เกี่ยวข้องและสัมภาษณ์ผู้บริหาร ครู และบุคคลอื่น ๆ เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือ

2. ตัวอย่างประชากร

ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้จากการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) คือ เลือกโรงเรียนที่นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีคะแนนจากการประเมินคุณภาพนักเรียนระดับจังหวัดสูงขึ้นไปในกลุ่มทักษะภาษาไทย ตั้งแต่ปีการศึกษา 2528 จนถึงปีการศึกษา 2530 โดยสำรวจคะแนนและรายชื่อโรงเรียนจากรายงานการประเมินคุณภาพนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2527 2528 2529 และ 2530 ของสำนักงาน

การประถมศึกษาจังหวัดขอนแก่น ได้โรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 75 โรงเรียน (ดูรายชื่อในภาคผนวก) โดยจำแนกกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษาดังนี้

2.1 กลุ่มตัวอย่างสำหรับตอบแบบสอบถามและสัมภาษณ์

ก. กลุ่มผู้บริหารโรงเรียน ใช้ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาจากโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเคยดำรงตำแหน่งในโรงเรียนดังกล่าว ในปีการศึกษา 2528 หรือ 2529 หรือ 2530 จาก 75 โรงเรียน โดยเจาะจงเลือกโรงเรียนละ 1 คน ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 75 คน

ข. ครูผู้สอนภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จากโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเคยสอนวิชาภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในปีการศึกษา 2528 หรือ 2529 หรือ 2530 จาก 75 โรงเรียน โดยเจาะจงเลือกโรงเรียนละ 1 คน ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 75 คน

รวมกลุ่มตัวอย่างเพื่อตอบแบบสอบถามและสัมภาษณ์ทั้งสิ้น 150 คน ซึ่งจำแนกได้ดังนี้

ตารางที่ 3 จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ตอบแบบสอบถามและสัมภาษณ์ จำแนกตามอำเภอและกิ่งอำเภอ

สังกัด	จำนวนโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง	จำนวนผู้บริหารที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง	จำนวนครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง	รวมกลุ่มตัวอย่าง (คน)
อำเภอเมือง	10	10	10	20
อำเภอบ้านไผ่	2	2	2	4
อำเภอพล	4	4	4	8
อำเภอน้ำพอง	9	9	9	18
อำเภอชุมแพ	4	4	4	8
อำเภอภูเวียง	4	4	4	8
อำเภอมัญจาคีรี	15	15	15	30
อำเภอหนองเรือ	1	1	1	2
อำเภอกระนวน	6	6	6	12
อำเภอหนองสองห้อง	5	5	5	10

ตารางที่ 3 (ต่อ)

สังกัด	จำนวนโรงเรียนที่ เป็นกลุ่มตัวอย่าง	จำนวนผู้บริหารที่ เป็นกลุ่มตัวอย่าง	จำนวนครูที่เป็น กลุ่มตัวอย่าง	รวมกลุ่มตัวอย่าง (คน)
อำเภอชนบท	4	4	4	8
อำเภอสีชมภู	5	5	5	10
อำเภอเวียงน้อย	3	3	3	6
อำเภอบ้านฝาง	2	2	2	4
กิ่งอำเภอพระยืน	1	1	1	2
รวม	75	75	75	150

2.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้สังเกตสภาพทั่วไปและบรรยากาศการเรียนการสอน

* ภาษาไทยของโรงเรียน ใช้โรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในข้อ 2 ทั้ง 75 โรงเรียน

2.3 กลุ่มตัวอย่างโรงเรียนที่ใช้สำรวจเอกสาร เช่น แผนปฏิบัติงานของ

โรงเรียน เอกสารการตรวจเยี่ยม การนิเทศการสอน และเอกสารอื่น ๆ ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) คือ เลือกโรงเรียนในกลุ่มตัวอย่างที่มีผลคะแนนเฉลี่ยในปีการศึกษา 2530 ตั้งแต่ร้อยละ 80 ขึ้นไป โดยสำรวจคะแนนและรายชื่อโรงเรียนจากรายงานการประเมินผลคุณภาพนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2530 ของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดขอนแก่น ได้โรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 10 โรงเรียน ดังมีรายชื่อในตารางที่ 4

ตารางที่ 4 รายชื่อโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ใช้สำรวจ เอกสารต่าง ๆ

ชื่อโรงเรียน	สังกัด
บ้านนาศรี	สพอ.น้ำพอง
บ้านหนองหารจาง	สพอ.น้ำพอง
บ้านทรายมูล	สพอ.น้ำพอง
บ้านสำโรง	สพอ.น้ำพอง
บ้านแก้งค้อ	สพอ.มัญจาคีรี
บ้านหินลาด	สพอ.หนองเรือ
บ้านแสนสุข	สพอ.กระนวน
บ้านคอนคู	สพอ.ชนบท
บ้านท่าม่วง	สพอ.ชนบท
วัดจุมพลา	สพอ.เวียงน้อย

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 ลักษณะ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ สำหรับผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนภาษาไทย จำนวนอย่างละ 2 ชุด แบบสังเกตสภาพทั่วไป และบรรยากาศการเรียนการสอนของโรงเรียน จำนวน 1 ชุด และแบบสำรวจเอกสารการปฏิบัติงานของโรงเรียนที่เกี่ยวกับการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทย เพื่อใช้ประกอบการอภิปรายผลการวิจัย รายละเอียดของเครื่องมือมีดังนี้

3.1.1 แบบสอบถามมี 2 ชุด คือ

ชุดที่ 1 แบบสอบถามสำหรับผู้บริหารโรงเรียน แบ่งเป็น 2 ตอน

คือ

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบ

สอบถาม ข้อคำถามมีลักษณะเป็นแบบตรวจรายการ (check list) และเติมข้อความ จำนวน ข้อคำถาม 6 ข้อ

ตอนที่ 2 สอบถามข้อมูลการปฏิบัติงานของผู้บริหาร

โรงเรียน ด้านการบริหารงานวิชาการที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจรายการ และเติมข้อความ โดยข้อคำถามครอบคลุม 8 ด้านคือ

ดำเนินงาน จำนวนข้อคำถาม 5 ข้อ

คำถาม 4 ข้อ

จำนวนข้อคำถาม 6 ข้อ

จำนวนข้อคำถาม 5 ข้อ

ข้อคำถาม 5 ข้อ

จำนวนข้อคำถาม 3 ข้อ

หลักสูตร จำนวนข้อคำถาม 3 ข้อ

จำนวนข้อคำถาม 4 ข้อ

รวมจำนวนข้อคำถาม 35 ข้อ

ชุดที่ 2 แบบสอบถามครูผู้สอนภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

แบ่งเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สอบถามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อคำถามมีลักษณะเป็นแบบตรวจรายการ และเติมข้อความ จำนวนข้อคำถาม 5 ข้อ

1. ด้านการวางแผนและการกำหนดวิธีการ

2. ด้านการบริหารหลักสูตร จำนวนข้อ

3. ด้านนโยบายการจัดการเรียนการสอน

4. ด้านการส่งเสริมการใช้สื่อการสอน

5. ด้านการนิเทศการศึกษา จำนวน

6. ด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา

7. ด้านการส่งเสริมการจัดกิจกรรมเสริม

8. ด้านการส่งเสริมการสอนซ่อมเสริม

ตอนที่ 2 สอบถามข้อมูลการปฏิบัติงานของครูเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนภาษาไทย โดยมีข้อคำถามครอบคลุม 6 ด้านคือ

1. ด้านการเตรียมการสอน จำนวนข้อคำถาม 3 ข้อ
 2. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน จำนวนข้อคำถาม 5 ข้อ
 3. ด้านการใช้สื่อการสอน จำนวนข้อคำถาม 4 ข้อ
 4. ด้านการวัดและการประเมินผล จำนวนข้อคำถาม 6 ข้อ
 5. ด้านการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร จำนวนข้อคำถาม 1 ข้อ
 6. ด้านการสอนซ่อม เสริม จำนวนข้อคำถาม 5 ข้อ
- รวมจำนวนข้อคำถาม 24 ข้อ

ลักษณะแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจรายการ
เต็มข้อความ แบบประเมินค่า 4 ระดับ และแบบเรียงลำดับความสำคัญ

3.1.2 แบบสัมภาษณ์ 2 ชุด คือ

ชุดที่ 1 แบบสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียน เป็นแบบสัมภาษณ์การปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนในด้านการบริหารงานวิชาการที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีข้อคำถามครอบคลุม 8 ด้าน คล้ายแบบสอบถามชุดที่ 1 โดยสัมภาษณ์การปฏิบัติงานเพิ่มเติมจากแบบสอบถามและปัญหาในการปฏิบัติงานแต่ละด้าน ลักษณะแบบสัมภาษณ์เป็นแบบปลายเปิด

ชุดที่ 2 แบบสัมภาษณ์ครูสอนภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เป็นแบบสัมภาษณ์การปฏิบัติงานของครูเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีข้อคำถามครอบคลุม 6 ด้าน คล้ายแบบสอบถามชุดที่ 2 โดยสัมภาษณ์การปฏิบัติงานเพิ่มเติมจากแบบสอบถามและปัญหาในการปฏิบัติงานแต่ละด้าน ลักษณะแบบสัมภาษณ์เป็นแบบปลายเปิด

3.1.3 แบบสังเกตสภาพทั่วไปและบรรยากาศการเรียนการสอนภาษาไทย
ของโรงเรียนมีลักษณะเป็นแบบตรวจรายการประกอบการสอบถาม แบ่งเป็น 5 ด้านคือ

1. ด้านการจัดสิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียน จำนวน 4 ข้อ
2. ด้านการจัดสิ่งแวดล้อมภายในห้องเรียน จำนวน 8 ข้อ
3. ด้านการจัดการเกี่ยวกับวัสดุอุปกรณ์ จำนวน 8 ข้อ
4. ด้านการจัดการเกี่ยวกับกิจกรรมการสอน จำนวน 4 ข้อ
5. ด้านบรรยากาศการปฏิบัติงานของครูภายใน
โรงเรียน จำนวน 8 ข้อ

3.1.4 แบบสำรวจเอกสารใช้สำรวจเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงาน
เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทย มีทั้งหมด 5 ชุด คือ

แบบสำรวจแผนพัฒนาโรงเรียน

แบบสำรวจแผนปฏิบัติการประจำปี

แบบสำรวจบันทึกการตรวจการและการนิเทศการสอน

แบบสำรวจบันทึกการประชุมครู

แบบสำรวจเอกสารอื่น ๆ เช่น หนังสือสั่งการ โครงการต่าง ๆ
 ฯลฯ

เอกสารที่สำรวจนี้ใช้เฉพาะเอกสารที่อยู่ในช่วงปีการศึกษา 2528
ถึงปีการศึกษา 2530 เท่านั้น ข้อมูลที่ได้จากการสำรวจเอกสารใช้เพื่อประกอบการอภิปรายผล
การวิจัย

3.2 ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

3.2.1 ศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยใน
ระดับประถมศึกษาจากเอกสาร หนังสือ เช่น คู่มือการสอนภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของ
กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ ศาสตร์การสอนภาษาไทย ของ อัจฉรา ชิวพันธ์ เอกสาร
หลักสูตรของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการและหนังสือของบุคคลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง วารสาร
ทางวิชาการ วิทยานิพนธ์และงานวิจัยสัมภาษณ์ครูสอนภาษาไทย ศึกษานิเทศก์ที่เคยนิเทศการสอน
ภาษาไทย ผู้บริหารโรงเรียน เพื่อให้ได้ข้อมูลสำหรับเป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือ

3.2.2 กำหนดประเด็นหลักของเครื่องมือเป็นด้านต่าง ๆ แล้วนำเสนอ
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อขอคำแนะนำเพิ่มเติม

3.2.3 สร้างเครื่องมือฉบับชั่วคราวแต่ละชนิดให้ครอบคลุมการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยในแต่ละด้านตามที่กำหนดในข้อ 3.2.2

3.2.4 นำเครื่องมือวิจัยแต่ละชนิด แบบสอบถาม สัมภาษณ์ แบบสังเกต และแบบสำรวจเอกสารไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจแก้ไขด้านรูปแบบ เนื้อหา สำนวนภาษาที่ใช้

3.2.5 นำเครื่องมือมาแก้ไขปรับปรุง เปลี่ยนแปลงรูปแบบ เนื้อหา สำนวนภาษาตามที่ได้รับคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

3.2.6 นำเครื่องมือที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจอีกครั้ง และนำมาแก้ไขตามคำแนะนำเพิ่มเติม

3.2.7 นำเครื่องมือไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาของเครื่องมือแต่ละชนิด ผู้ทรงคุณวุฒิ 6 คน ได้แก่

ศึกษานิเทศก์ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

2 คน

อาจารย์ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนภาษาไทยในมหาวิทยาลัย 1 คน

นักวิชาการจากศูนย์พัฒนาหลักสูตร กรมวิชาการ 1 คน

ครุฑี เค้นด้านการสอนภาษาไทย 1 คน

ศึกษานิเทศก์อำเภอกอ 1 คน

ผู้ทรงคุณวุฒิได้ให้ข้อเสนอแนะแก้ไขเครื่องมือในด้านภาษา รูปแบบ เนื้อหา จำนวนข้อความที่มีมากและละเอียดแยกย่อยเกินไป ซึ่งผู้วิจัยได้นำมาแก้ไขปรับปรุงตามข้อเสนอแนะที่ได้รับ

3.2.8 นำเครื่องมือที่แก้ไขปรับปรุงแล้วไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจแก้ไขอีกครั้ง แล้วนำมาปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ

3.2.9 นำเครื่องมือที่แก้ไขปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ในโรงเรียนที่ไม่ใช่ตัวอย่างประชากร

แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ใช้ทดลองกับผู้บริหารโรงเรียนและครูสอนภาษาไทยในโรงเรียนต่อไปนี้

1. โรงเรียนบ้านสำราญเพี้ยพาน อำเภอมือง จังหวัดขอนแก่น
 2. โรงเรียนคำม่วงจรัสวิทย์ อำเภอกำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์
 3. โรงเรียนคำพิมูล อำเภอกำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์
 4. โรงเรียนบ้านเก่าเตื่อ อำเภอกำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์
 5. โรงเรียนบ้านแท่น อำเภอชนบท จังหวัดขอนแก่น
- แบบสำรวจเอกสารและแบบสังเกตใช้ทดลองในโรงเรียน 1

โรงเรียน คือ โรงเรียนบ้านสำราญเพี้ยพาน อำเภอมือง จังหวัดขอนแก่น

ผลการทดลอง เครื่องมือ ผู้ตอบแบบสอบถามและผู้ให้สัมภาษณ์

มีความเข้าใจในข้อความคำถามและคำตอบที่ใช้ใน เครื่องมือทั้งสองชนิด มีสำนวนภาษาบางข้อที่ผู้ให้ข้อมูลได้เสนอแนะเพิ่มเติม เช่น การอธิบายการตอบแบบสอบถาม การยกตัวอย่าง เป็นต้น ซึ่งผู้วิจัยได้แก้ไขปรับปรุงตามที่ได้รับคำแนะนำ สำหรับแบบสังเกตนั้นมีบางข้อต้องแก้ไขโดยใช้การสอบถามประกอบการสังเกต เนื่องจากใช้สังเกตสภาพทั่วไป ไม่ได้เจาะจงพฤติกรรมโดยตรง ดังนั้นจึงใช้วิธีสอบถามประกอบข้อมูลในแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ สำหรับแบบสำรวจเอกสารไม่มีปัญหาเพราะ เป็นแบบปลายเปิด สามารถสำรวจได้ตามสภาพข้อมูลที่ค้นพบ

3.2.10 นำผลการทดลอง เครื่องมือมาปรับปรุงแก้ไข จนได้เครื่องมือฉบับสมบูรณ์แล้วนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยมีขั้นตอนดังนี้

4.1 นำหนังสือขอความร่วมมือในการทำวิจัยจาก บัณฑิตวิทยาลัย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ส่งถึงผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดขอนแก่น เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการ เก็บข้อมูลจากโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยให้แจ้งให้ทางโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทราบล่วงหน้า 1 เดือน

4.2 วางแผนการเก็บข้อมูลโดยศึกษาเส้นทางระยะทางที่จะไป เก็บข้อมูลในอำเภอด่าง ๆ จากแผนที่ของจังหวัดขอนแก่น แล้วกำหนดจำนวนโรงเรียนที่จะสามารถเก็บข้อมูลได้ในแต่ละวัน

4.3 นำเครื่องมือที่เป็นแบบสอบถาม แบบสังเกต แบบสัมภาษณ์ และแบบสำรวจเอกสาร ไปเก็บข้อมูลด้วยตนเองทุกโรงเรียน โดยเริ่มตั้งแต่วันที่ 28 สิงหาคม 2532 สิ้นสุดการเก็บข้อมูลวันที่ 10 ตุลาคม 2532 โดยเก็บข้อมูลโรงเรียนละ 3 ครั้ง ดังนี้

ครั้งที่หนึ่ง แจกแบบสอบถามให้ครูและผู้บริหารโรงเรียน โดยใช้เวลา 1 สัปดาห์ พร้อมการสัมภาษณ์หรือสังเกตตามที่ผู้ให้ข้อมูลจะสะดวกในการให้สัมภาษณ์หรือสังเกต

ครั้งที่สอง ผู้วิจัยไปเก็บแบบสอบถามโดยจะตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามก่อนที่จะรับคืนมา ถ้าข้อใดยังคงตอบไม่สมบูรณ์ก็จะขอความร่วมมือให้ผู้ตอบแบบสอบถามทำให้เรียบร้อยสมบูรณ์ทุกข้อ ซึ่งก็ได้รับความร่วมมือจากกลุ่มตัวอย่างเป็นอย่างดี ไม่มีปัญหาใด ๆ ส่วนการสัมภาษณ์หรือสังเกตนั้น จะเก็บเพิ่มเติมจากครั้งที่หนึ่งจนเสร็จ

โรงเรียนที่สำรวจ เอกสารเพิ่มเติม ผู้วิจัยจะเดินทางไปเก็บข้อมูลเป็นครั้งที่สาม

ในการเก็บข้อมูลนี้ ผู้วิจัยได้รับข้อมูลที่เป็นแบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ และแบบสังเกตครบทุกคนและทุกโรงเรียน ส่วนข้อมูลจากการสำรวจ เอกสารนั้น บางโรงเรียนไม่สามารถหาเอกสารเก่า ๆ ให้ได้ครบเนื่องจากไม่ได้จัดเก็บไว้ เช่น บันทึกการตรวจเยี่ยม แผนปฏิบัติการโครงการต่าง ๆ แต่ทุกโรงเรียนก็ได้พยายามหาเอกสารให้เท่าที่จะหาได้ และได้รับความร่วมมือจากทุกโรงเรียนเป็นอย่างดี

สำหรับปัญหาและอุปสรรคในการเก็บรวบรวมข้อมูลนั้น ผู้วิจัยประสบปัญหาในการเดินทางเล็กน้อย เนื่องจากเป็นฤดูฝนแต่ก็ไม่ได้เป็นปัญหามากนัก การเดินทางไปยังโรงเรียนแต่ละแห่ง ผู้วิจัยใช้รถจักรยานยนต์เป็นพาหนะในการเดินทาง และได้รับความช่วยเหลือจากนายเทพา สำเร็จ ซึ่งเป็นผู้นำทางไปเก็บข้อมูลในเขตอำเภอเมือง อำเภอชุมแพ อำเภอภูเวียง และอำเภอสีชมพู นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้รับความช่วยเหลือในการชี้แนะเส้นทางลัดที่สะดวกจากเจ้าหน้าที่ตำรวจประจำป้อมยามชาวบ้าน ตลอดจนครูโรงเรียนต่าง ๆ ซึ่งบุคคลดังกล่าวได้ให้ความช่วยเหลือแก่ผู้วิจัยอย่างดียิ่ง

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม ดังนี้

5.1.1 แบบสอบถามตอนที่ 1 (สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม)

ทั้งชุดที่ 1 และชุดที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูลโดยแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

5.1.2 แบบสอบถามชุดที่ 1 (สำหรับผู้บริหาร) ตอนที่ 2 วิเคราะห์ ข้อมูลโดยแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ เป็นรายข้อกระทง แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบ ความเรียง

5.1.3 แบบสอบถามชุดที่ 2 (สำหรับครูผู้สอน) ตอนที่ 2

ก. ส่วนที่เป็นข้อคำถาม ชนิด ตรวจสอบรายการ (check list) วิเคราะห์ข้อมูลโดยแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ เป็นรายข้อกระทง แล้วนำเสนอในรูปตาราง ประกอบความเรียง

ข. ส่วนที่เป็นข้อคำถามชนิดประเมินค่า 4 ระดับ วิเคราะห์ ข้อมูลแต่ละข้อกระทงโดยแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ คือ แยกวิเคราะห์ผู้ที่ตอบค่าน้ำหนัก 0 และ ผู้ที่ตอบค่าน้ำหนักตั้งแต่ 1 ถึง 3 แล้วนำข้อมูลที่มีผู้ตอบค่าน้ำหนัก 1 ถึง 3 ในแต่ละข้อกระทงมา หาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำผล เสนอในรูปตารางประกอบ ความเรียง ซึ่งการพิจารณาแปลความหมายค่าเฉลี่ยคะแนนที่คำนวณได้ถือตามหลักเกณฑ์ ดังนี้

2.50 - 3.00 หมายความว่า จัดกิจกรรมนั้นหรือใช้สื่อ นั้นใน ระดับมากที่สุด

1.50 - 2.49 หมายความว่า จัดกิจกรรมนั้นหรือใช้สื่อ นั้นใน ระดับมาก

1.00 - 1.49 หมายความว่า จัดกิจกรรมนั้นหรือใช้สื่อ นั้นใน ระดับน้อย

ส่วนผู้ที่ตอบค่าน้ำหนัก 0 ไม่ได้นำมาหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และ หาส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เพราะไม่ได้จัดกิจกรรมหรือใช้สื่อ การสอนชนิดนั้น

ค. ส่วนที่เป็นข้อคำถามชนิด เรียงลำดับความสำคัญ วิเคราะห์ ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ยของลำดับที่แล้ว เรียงลำดับความสำคัญ แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบ ความเรียง

5.2 วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสังเกต โดยแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบความ เรียง

5.3 วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ ครูสอนภาษาไทยและผู้บริหารโรงเรียน โดยสรุปเนื้อหา จัด เป็นหมวดหมู่แล้วนำเสนอในรูปความ เรียง

5.4 ข้อมูลจากแบบสำรวจเอกสาร - ผู้วิจัยรวบรวมสรุป แล้วใช้ประกอบการอภิปรายผลการวิจัย

6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

$$\text{ร้อยละ} = \frac{\text{จำนวนผู้ที่เลือกตอบแต่ละข้อ}}{\text{จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม}} \times 100$$

ค่าเฉลี่ย

$$\bar{X} = \frac{\Sigma X}{N} \quad (\text{ประคอง กรรณสูตร 2528: 66})$$

\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย
ΣX	แทน	ผลรวมของคะแนนดิบทั้งหมด
N	แทน	จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$$\text{S.D.} = \sqrt{\frac{\Sigma X^2}{N} - \left(\frac{\Sigma X}{N}\right)^2} \quad (\text{ประคอง กรรณสูตร 2528: 67})$$

ในกรณีที่ข้อใดมีผู้ตอบน้อยกว่า 30 คน ใช้สูตร ดังนี้

$$\text{S.D.} = \sqrt{\frac{N\Sigma X^2 - (\Sigma X)^2}{N(N-1)}}$$

S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
N	แทน	จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม
ΣX	แทน	ผลรวมของคะแนน
ΣX^2	แทน	ผลรวมของกำลังสองของคะแนน